

Irodalom

- [1] BÁNFAI CSABA: *A felnőtt értelmi fogyatékosok életminősége*. Budapest, 1996
- [2] BÁNFAI CSABA: *Gyógypedagógiai szociológia*. Budapest, BGGYTF, 1995
- [3] GAYER GYULÁNÉ–KRAUSZ ÉVA–HATOS GYULA: *Az 1961-64 között született középsúlyos értelmi fogyatékos fiatal felnőttek helyzetének vizsgálata*. Középsúlyos értelmi fogyatékos felnőttekről. MTA Szociológiai Kutató Intézete, Szociálpolitikai Értesítő, 1985. 2, 15-90
- [4] *A fogyatékosok életmódja és életkörülményei*. KSH, Budapest, 1995
- [5] *A népesség egészségi állapota*. KSH, Budapest, 1989
- [6] LADÁNYI JÁNOS–CSANÁDI GÁBOR–GERŐ ZSUZSA: *A „megszüntetve megőrzött” gyógyó. A kisegítő iskola egy nyomkövetéses vizsgálat tükrében*. Kritika, 1996. július 8-11.
- [7] VIRÁGH KÁROLYNÉ: *Hallássérült fiatalok pályaválasztása*. Budapest, OPI, 1985

Pálfy Zoltán

Moldvai csángó fiatalok erdélyi iskolákban

A moldvai csángó magyarok Erdélyben történő anyanyelvi beiskolázására 1990 óta történt kísérletek a központ-periféria viszony egy sajátos példájának elemzésére adnak alkalmat. E viszonyban nem annyira a szakmai szempontok, mint inkább az ideologikus felhangok dominálnak. Ezzel függ össze, hogy az említett beiskolázási akciókat nem készítették elő megfelelően. A fogadóintézmények szociális beágyazottságáról, a csángók környezetváltással kapcsolatos lehetséges problémáiról nem állt rendelkezésre megfelelő tudás. Az 1990-95 közötti időszakban az akciókban résztvevő néhány száz csángó diák túlnyomó többségének sem emberi, sem szakmai szempontból nem jelent megoldást a „magyarul tanulás” e formája. Azok, akiknek végül is sikerült beilleszkednie az új, az otthonitól igencsak eltérő környezetbe, nagy valószínűséggel nem fognak hazatérni. Így viszont – a „magyarra visszamentés” sok vitát kavarázó célján túl – ez az anyanyelvi oktatási program nem éri el eredetileg deklarált célját. Maguk a csángók pedig olyan traumáknak vannak kitéve, amelyekről sem maguk, sem a szervezők nem beszélnek szívesen.

Boros László

Új generáció a felsőoktatásban

A jelenleg a felsőoktatásban tanuló évfázatoknak két objektív összefüggés tekintetében jelentősen más a helyzetük, mint a megelőző generációnak. Szociálpszichológiai szempontból alapvető tény, hogy ezeknek az évfázatoknak a politikai, jogi és gazdasági intézményrendszer átalakulása, azaz a rendszerváltás már nem meghatározó élmény, hanem történelmi adottság.